

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра фінансів та банківської справи

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

[Signature] [Signature]
[Date] [Date]

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни Страховання

освітня програма/спеціалізація «Фінанси, банківська справа та страхування»

спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування

(код) (назва спеціальності)

072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

(код) (назва спеціальності)

галузь знань 07 Управління та адміністрування

(код) (назва галузь знань)

ступінь вищої освіти бакалавр

(назва ступеня вищої освіти)

Робоча програма навчальної дисципліни «Страховання» схвалена та рекомендована до використання в освітньому процесі на місійданні кафедри фінансів та банківської справи

Протокол від «29» серпня 2023 року № 10

Полтава 2023

2

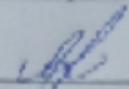
Укладач: Соколова Альона Миколаївна, доцент кафедри фінансів та банківської справи, к.е.н., доцент

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми «Фінанси, банківська справа та страхування» спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування

072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

студента бакалавр

Олена ЯРІШ
підписав гарант

« 19 » серпень 2023 року

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

	С.
Розділ 1. Опис навчальної дисципліни.....	4
Розділ 2. Перелік коментентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання	5
Розділ 3. Програма навчальної дисципліни.....	6
Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни.....	8
Розділ 5. Система оцінювання знань студентів.....	18
Розділ 6. Інформаційні джерела.....	19
Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни.....	20

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1 – Опис навчальної дисципліни «Страховання»

<i>Місце у структурно-логічній схемі підготовки</i>	<i>Пререквізити: «Вступ до фаху (фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок)», «Основи фінансів», «Цифрові фінанси», «Інвестування», «Публічні фінанси»</i> <i>Постреквізити: «Страхові послуги», «Інститути міжнародного страхового ринку»</i>	
Мова викладання	українська	
Статус дисципліни		
Курс/семестр вивчення	3 / 1	
Кількість кредитів ЄКТС/ кількість модулів	5 / 2	
Денна форма навчання:		
Кількість годин: 150 год. – загальна кількість: 1 семестр – 150 год.		
- лекції: 1 семестр – 20 год.		
- практичні (семінарські, лабораторні) заняття: 1 семестр – 40 год.		
- самостійна робота: 1 семестр – 90 год.		
- вид підсумкового контролю: 1 семестр – екзамен.		
Заочна форма навчання		
Кількість годин: 150 год. – загальна кількість: 1 семестр – 120 год.		
- лекції: 1 семестр – 8 год.		
- практичні (семінарські, лабораторні) заняття: 1 семестр – 4 год.		
- самостійна робота: 1 семестр – 138 год.		
- вид підсумкового контролю: 1 семестр – екзамен		

Розділ 2. Перелік коментентностей та програмні результати навчання

Метою навчальної дисципліни «Страхування» є формування у студентів сучасних теоретичних знань з питань організації страхування, творчому оволодінні ними та набутті навичок їх практичного використання в сучасних умовах господарювання

Таблиця 2 – Перелік коментентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування. ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування). ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем. ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати. ПР18. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні. ПР20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обгрунтовані фінансові рішення. ПР24. Володіти цифровими технологіями у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку. ПР26. Володіти сучасним методичним інструментарієм аналітичного обгрунтування проектів у фінансовій діяльності підприємств, банків, страхових та інвестиційних компаній.	ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). ЗК12. Здатність працювати автономно. СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансовий ринок, банківська система та страхування). СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку. СК06. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування. СК10. Здатність визначати, обгрунтовувати професійні рішення в сфері фінансів, банківської справи та страхування і брати відповідальність за них. СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку у сфері фінансів, банківської справи та страхування. СК13. Здатність готувати аналітичне обгрунтування проектів у фінансовій діяльності підприємств, банків та страхових компаній. СК14. Здатність застосовувати цифрові технології у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Розділ 3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Основи функціонування страхового ринку та характеристика його основних суб'єктів

Тема 1. Сутність, принципи та роль страхування

Страхування як соціально-економічна категорія. Історичні етапи розвитку страхування. Функції страхування як прояв його сутності. Принципи здійснення страхової діяльності. Специфічна страхова термінологія. Суб'єкти та об'єкти страхування. Системи страхування та франшиза.

Тема 2. Класифікація страхування

Необхідність класифікації страхування як внутрішньої впорядкованості ведення страхової діяльності. Основні класифікаційні ознаки страхування: історична, економічна та юридична. Практичне застосування класифікації страхування за галузями, підгалузями та видами страхування. Класифікація страхування за формою проведення.

Тема 3. Страхові ризики та їх оцінювання

Поняття ризику в сучасній економіці. Класифікація ризиків. Страхові ризики: сутність, основні характеристики, види та методи оцінки. Необхідність управління страховими ризиками: ідентифікація та методи. Страховий тариф, його структура, порядок визначення основних його складових.

Тема 4. Страховий ринок

Поняття страхового ринку. Види страхових ринків, їх класифікація за інституціональною, територіальною, галузевою та організаційною ознаками. Суб'єкти страхового ринку, його організаційна структура. Внутрішня будова та зовнішнє середовище страхового ринку. Чинники формування попиту і пропозиції страхових послуг. Страховий ринок України.

Тема 5. Страхова організація

Страховий бізнес як частина ринку фінансових послуг. Його організаційні форми. Порядок створення, функціонування та ліквідації страхових компаній. Ресурси страховика: фінансові, матеріальні, трудові, інформаційні. Організаційна будова страхових компаній. Центральний офіс, філії і представництва. Управління страховою компанією. Об'єднання страховиків. Форми організації страхової діяльності.

Модуль 2. Основні галузі страхування та фінансово-економічна діяльність страхових організацій

Тема 6. Особисте страхування

Сутність і призначення особистого страхування. Об'єкти особистого страхування та особливості їх страхової оцінки. Особливості проведення видів особистого страхування, що носять накопичувальний та ризиковий характер. Страхування життя: механізм здійснення та види. Страхування від нещасних випадків: порядок та форми проведення. Медичне страхування, особливості здійснення його обов'язкової та добровільної форми.

Тема 7. Майнове страхування

Сутність та значення майнового страхування. Види страхування майна та особливості їх проведення. Класифікація об'єктів майнового страхування, методи їх оцінки та визначення страхової суми. Порядок та умови здійснення страхування майна юридичних осіб. Страхування домашнього майна громадян. Особливості страхування транспортних засобів, кредитів, депозитів та сільськогосподарських ризиків.

Тема 8. Страхування відповідальності

Сутнісний зміст і особливості страхування відповідальності, його підгалузі і види. Об'єкти страхування відповідальності, порядок встановлення страхової суми, визначення збитків та їх відшкодування. Форми проведення страхування відповідальності. Обов'язкове страхування цивільної відповідальності власників автотранспортних засобів. Страхування професійної відповідальності та відповідальності роботодавця. Страхування відповідальності власників собак та власників зброї.

Тема 9. Перестраховання і співстраховання

Сутність та необхідність перестраховання та його вплив на фінансову стійкість страховика. Функції перестраховання, його суб'єкти та види. Активне і пасивне перестраховання. Зміст і складові договорів перестраховання, права та обов'язки цедента та цесіонарія. Пропорційна та непропорційна форми проведення перестраховальних операцій, їх механізм та відмінності. Методи перестраховання. Сутність співстраховання та механізм його застосування.

Тема 10. Доходи, витрати і прибуток страховика

Джерела доходів страхової компанії, їх економічний зміст та складові. Складові витрат страховика відповідно до видів його діяльності. Порядок формування та використання прибутку страховика. Особливості оподаткування страхової діяльності.

Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни

Таблиця 4.1 – Тематичний план навчальної дисципліни «Страховання» для студентів денної форми навчання

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
Модуль 1. Основи функціонування страхового ринку та характеристика його основних суб'єктів					
Тема 1. Сутність, принципи та роль страхування Лекція 1. Сутність, принципи та роль страхування 1. Сутність страхування як економічної категорії. 2. Призначення і функції страхування. 3. Принципи страхування. 4. Основні страхові поняття і терміни. 5. Роль страхування в ринковій економіці.	2	Практичне заняття 1 1. Необхідність страхового захисту від ризикових обставин. 2. Сутність страхування як економічної категорії. 3. Історичні етапи розвитку страхування у світі. 4. Історія становлення страхової справи у незалежній Україні. Практичне заняття 2 1. Специфічні ознаки страхування та його функції. 2. Суб'єкти та об'єкти страхування. 3. Принципи страхування. 4. Функції страхування.	2	Підготувати доповіді на теми: 1. Виникнення та розвиток страхування. 2. Роль страхування в забезпеченні захисту майнових інтересів громадян. 3. Функції страхування в умовах соціально-економічного розвитку України. 4. Страхування як ринковий механізм забезпечення стабілізації економіки. 5. Перспективи розвитку страхування в ринковій економіці.	9
Тема 2. Класифікація страхування Лекція 2. Класифікація страхування 1. Сутність та критерії класифікації страхування. 2. Класифікація страхування за об'єктами. 3. Форми проведення страхування та їх характеристика. 4. Системи страхування.	2	Практичне заняття 3 1. Необхідність класифікації страхування та її значення. 2. Ознаки класифікації. 3. Класифікація за спеціалізацією страховиків. Практичне заняття 4 1. Класифікація за об'єктами страхування. 2. Класифікація страхування за формою проведення. 3. Накопичувальне та ризикове страхування. 4. Задачі. Тестування.	2	Підготувати реферати на теми: 1. Необхідність класифікації страхування в умовах розвитку страхового бізнесу в Україні. 2. Роль класифікації страхування за історичною ознакою в розвитку теорії та практики страхової діяльності. 3. Міжнародні норми страхової класифікації при ліцензуванні видів страхування. 4. Необхідність та значення класифікації страхування за спеціалізацією страховика.	9

Продовження таблиці 4.1

Тема 3. Страхіві ризики та їх оцінка Лекція 3. Страхіві ризики та їх оцінювання 1. Сутність, роль і місце ризиків в страхуванні. 2. Класифікація ризиків в страхуванні. 3. Оцінка ризиків в страхуванні. 4. Управління ризиками.	2	Практичне заняття 5 1. Поняття страхового ризику та його характеристика. 2. Класифікація ризиків. 3. Особливості визначення ризику в страхуванні. Практичне заняття 6 1. Методи оцінювання ризику і визначення доцільності його страхування. 2. Страховий тариф, його структура, порядок визначення основних його складових. 3. Необхідність управління ризиками. 4. Задачі. Тестування.	2 2	Підготувати доповіді на теми: 1. Страховий ризик як основа договору страхування. 2. Необхідність класифікації страхових ризиків та її значення для розвитку страхування. 3. Страхування катастрофічних ризиків в сучасних умовах розвитку людської цивілізації. 4. Методи оцінки страхових ризиків у міжнародній практиці страхування.	9
Тема 4. Страховий ринок Лекція 4. Страховий ринок 1. Поняття страхового ринку, його види та їх загальна характеристика. 2. Структурна побудова страхового ринку. 3. Регулятори і інструменти страхового ринку. Реалізація страхових послуг. 4. Страховий ринок України та напрями його розвитку. 5. Сутність і завдання маркетингу в страхуванні.	2	Практичне заняття 7 1. Поняття страхового ринку. 2. Класифікація страхових ринків, їх види. 3. Організаційна структурна страхового ринку. 4. Етапи розвитку страхового ринку України. Практичне заняття 8 1. Регулятори і інструменти страхового ринку. 2. Реалізація страхових послуг. 3. Страхові посередники та інші учасники страхового ринку. 4. Страховий ринок України: сучасний стан і напрями його розвитку. 5. Задачі. Тестування.	2 2	Підготувати реферати на теми: 1. Роль страхових посередників у розвитку страхового бізнесу. 2. Генезис вітчизняного страхового ринку. 3. Закономірності формування сучасного страхового ринку України. 4. Страхові ринки країн ЄС. 5. Особливості розвитку страхових ринків США та Японії.	9

Продовження таблиці 4.1

Тема 5. Страхова організація Лекція 5. Страхова організація 1. Види страхових компаній і порядок їх створення. 2. Організаційна структура страхової компанії. Ресурси страхової компанії. 3. Об'єднання страховиків та їх функції. 4. Правове забезпечення страхування. 5. Державне регулювання страхової діяльності.	2	Практичне заняття 9 1. Страховики та їх види. 2. Організаційна структура страховика. 3. Органи управління страховою компанією. 4. Об'єднання страховиків та їх функції. Практичне заняття 10 1. Необхідність та значення державного регулювання страхової діяльності. 2. Правове забезпечення страхової діяльності. Закон України «Про страхування». 3. Державний нагляд за страховою діяльністю. 4. Порядок ліцензування страхової діяльності. 5. Напрями вдосконалення державної політики в галузі страхування	2 2	Підготувати доповіді на теми: 1. Необхідність державного регулювання страхової діяльності в умовах ринку. 2. Прямі та непрямі методи державного регулювання страхової діяльності в Україні. 3. Функції та завдання уповноваженого органу у справах нагляду за страховою діяльністю 3. Зарубіжний досвід державного регулювання страхової діяльності. 4. Договори страхування, їх складові та види. 5. Особливості ліцензування страхової діяльності в Україні та країнах ЄС.	9
Модуль 2. Основні галузі страхування та фінансово-економічна діяльність страхових організацій					
Тема 6. Особисте страхування Лекція 6. Особисте страхування 1. Економічний зміст та класифікація особистого страхування 2. Страхування життя та пенсій. 3. Страхування від нещасних випадків. 4. Медичне страхування та його розвиток в Україні.	2	Практичне заняття 11 1. Поняття особистого страхування. Класифікація особистого страхування. 2. Особливості проведення видів особистого страхування, що носять накопичувальний та ризиковий характер. 3. Страхування життя та його види. 4. Змішане страхування життя. 5. Особливості страхування дітей, страхування до вступу в шлюб. Практичне заняття 12 1. Обов'язкове страхування від нещасних випадків. 2. Особливості добровільного страхування від нещасних випадків. 3. Умови проведення обов'язкового медичного страхування	2 2	Підготувати доповіді на теми: 1. Оцінка об'єктів особистого страхування: механізм та особливості. 2. Проблеми та перспективи розвитку ринку страхування життя в Україні. 3. Види та порядок проведення обов'язкового страхування від нещасних випадків в Україні. 4. Медичне страхування в країнах ЄС	9

		3. Страхування відповідальності власників зброї та власників собак. 4. Задачі. Тестування.		5. Створення і функціонування міжнародної системи страхування «Зелена карта».	
Тема 9. Перестрахування і співстрахування Лекція 9. Перестрахування і співстрахування 1. Необхідність і сутність перестрахування. 2. Методи перестрахування. 3. Форми проведення перестраховальних операцій. 4. Співстрахування та механізм його застосування.	2	Практичне заняття 17 1. Необхідність і сутність перестрахування 2. Зміст договорів перестрахування та їх види 3. Форми проведення перестраховальних операцій. Практичне заняття 18 1. Методи перестрахування 2. Зміст і складові договорів перестрахування, права та обов'язки цедента та цесіонарія 3. Сутність співстрахування 4. Задачі. Тестування.	2	Підготувати доповідь на тему: 1. Витоки та світова історія розвитку перестрахування. 2. Співстрахування та його значення у розвитку страхування. 3. Державне регулювання перестрахових відносин в Україні. 4. Історія перестрахування у країнах Євросоюзу.	9
Тема 10. Доходи, витрати і прибуток страховика Лекція 10. Доходи, витрати і прибуток страховика 1. Особливості фінансово-господарської діяльності страховика. 2. Склад та економічний зміст доходів страховика. 3. Склад та економічний зміст втрат страховика. 4. Фінансові результати страховика та особливості їх формування.	2	Практичне заняття 19 1. Доходи страхової компанії. 2. Витрати страховика. 3. Порядок визначення прибутку страховика, резерву зароблених та незароблених страхових премій. 4. Оподаткування страхової діяльності. Практичне заняття 20 1. Поняття фінансової надійності страхової компанії. 2. Фінансові методи забезпечення фінансової надійності. 3. Призначення та використання страхових резервів. 4. Особливості здійснення інвестиційної діяльності страховика.	2	Підготувати доповідь на тему: 1. Доходи від фінансової та інвестиційної діяльності страховика, джерела їх формування. 2. Собівартість страхових послуг та особливості її визначення. 3. Методичні підходи до визначення зароблених страхових премій в зарубіжних країнах. 4. Принципи формування та розподілу прибутку страхових компаній.	9
Всього	20		40		90

Таблиця 4.2 – Тематичний план навчальної дисципліни «Страховання» для студентів заочної форми навчання

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
Модуль 1. Основи функціонування страхового ринку та характеристика його основних суб'єктів					
Тема 1. Сутність, принципи та роль страхування Лекція 1. Сутність, принципи та роль страхування 6. Сутність страхування як економічної категорії. 7. Призначення і функції страхування. 8. Принципи страхування. 9. Основні страхові поняття і терміни. 10. Роль страхування в ринковій економіці.	1	Практичне заняття 1 1. Необхідність страхового захисту від ризикових обставин. 2. Сутність страхування як економічної категорії. 3. Історичні етапи розвитку страхування у світі. 4. Історія становлення страхової справи у незалежній Україні. Практичне заняття 2 1. Специфічні ознаки страхування та його функції. 2. Суб'єкти та об'єкти страхування. 3. Принципи страхування. 4. Функції страхування.		Підготувати доповіді на теми: 1. Виникнення та розвиток страхування. 2. Роль страхування в забезпеченні захисту майнових інтересів громадян. 3. Функції страхування в умовах соціально-економічного розвитку України. 4. Страхування як ринковий механізм забезпечення стабілізації економіки. 5. Перспективи розвитку страхування в ринковій економіці.	14
Тема 2. Класифікація страхування Лекція 2. Класифікація страхування 5. Сутність та критерії класифікації страхування. 6. Класифікація страхування за об'єктами. 7. Форми проведення страхування та їх характеристика. 8. Системи страхування.	1	Практичне заняття 3 1. Необхідність класифікації страхування та її значення. 2. Ознаки класифікації. 3. Класифікація за спеціалізацією страховиків. Практичне заняття 4 1. Класифікація за об'єктами страхування. 2. Класифікація страхування за формою проведення. 3. Накопичувальне та ризикове страхування. 4. Задачі. Тестування.		Підготувати реферати на теми: 1. Необхідність класифікації страхування в умовах розвитку страхового бізнесу в Україні. 2. Роль класифікації страхування за історичною ознакою в розвитку теорії та практики страхової діяльності. 3. Міжнародні норми страхової класифікації при ліцензуванні видів страхування. 4. Необхідність та значення класифікації страхування за спеціалізацією страховика.	12

Продовження таблиці 4.2

Тема 3. Страхіві ризики та їх оцінка Лекція 3. Страхіві ризики та їх оцінювання 5. Сутність, роль і місце ризиків в страхуванні. 6. Класифікація ризиків в страхуванні. 7. Оцінка ризиків в страхуванні. 8. Управління ризиками.		Практичне заняття 5 1. Поняття страхового ризику та його характеристика. 2. Класифікація ризиків. 3. Особливості визначення ризику в страхуванні. Практичне заняття 6 1. Методи оцінювання ризику і визначення доцільності його страхування. 2. Страховий тариф, його структура, порядок визначення основних його складових. 3. Необхідність управління ризиками. 4. Задачі. Тестування.	1	Підготувати доповіді на теми: 1. Страховий ризик як основа договору страхування. 2. Необхідність класифікації страхових ризиків та її значення для розвитку страхування. 3. Страхування катастрофічних ризиків в сучасних умовах розвитку людської цивілізації. 4. Методи оцінки страхових ризиків у міжнародній практиці страхування.	14
Тема 4. Страховий ринок Лекція 4. Страховий ринок 6. Поняття страхового ринку, його види та їх загальна характеристика. 7. Структурна побудова страхового ринку. 8. Регулятори і інструменти страхового ринку. Реалізація страхових послуг. 9. Страховий ринок України та напрями його розвитку. 10. Сутність і завдання маркетингу в страхуванні.	1	Практичне заняття 7 1. Поняття страхового ринку. 2. Класифікація страхових ринків, їх види. 3. Організаційна структурна страхового ринку. 4. Етапи розвитку страхового ринку України. Практичне заняття 8 1. Регулятори і інструменти страхового ринку. 2. Реалізація страхових послуг. 3. Страхові посередники та інші учасники страхового ринку. 4. Страховий ринок України: сучасний стан і напрями його розвитку. 5. Задачі. Тестування.		Підготувати реферати на теми: 1. Роль страхових посередників у розвитку страхового бізнесу. 2. Генезис вітчизняного страхового ринку. 3. Закономірності формування сучасного страхового ринку України. 4. Страхові ринки країн ЄС. 5. Особливості розвитку страхових ринків США та Японії.	14

Продовження таблиці 4.2

Тема 5. Страхова організація Лекція 5. Страхова організація 6. Види страхових компаній і порядок їх створення. 7. Організаційна структура страхової компанії. Ресурси страхової компанії. 8. Об'єднання страховиків та їх функції. 9. Правове забезпечення страхування. 10. Державне регулювання страхової діяльності.	1	Практичне заняття 9 1. Страховики та їх види. 2. Організаційна структура страховика. 3. Органи управління страховою компанією. 4. Об'єднання страховиків та їх функції. Практичне заняття 10 1. Необхідність та значення державного регулювання страхової діяльності. 2. Правове забезпечення страхової діяльності. Закон України «Про страхування». 3. Державний нагляд за страховою діяльністю. 4. Порядок ліцензування страхової діяльності. 5. Напрями вдосконалення державної політики в галузі страхування		Підготувати доповіді на теми: 1. Необхідність державного регулювання страхової діяльності в умовах ринку. 2. Прямі та непрямі методи державного регулювання страхової діяльності в Україні. 3. Функції та завдання уповноваженого органу у справах нагляду за страховою діяльністю 3. Зарубіжний досвід державного регулювання страхової діяльності. 4. Договори страхування, їх складові та види. 5. Особливості ліцензування страхової діяльності в Україні та країнах ЄС.	14
Модуль 2. Основні галузі страхування та фінансово-економічна діяльність страхових організацій					
Тема 6. Особисте страхування Лекція 6. Особисте страхування 5. Економічний зміст та класифікація особистого страхування 6. Страхування життя та пенсій. 7. Страхування від нещасних випадків. 8. Медичне страхування та його розвиток в Україні.	1	Практичне заняття 11 3. Поняття особистого страхування. Класифікація особистого страхування. 4. Особливості проведення видів особистого страхування, що носять накопичувальний та ризиковий характер. 3. Страхування життя та його види. 4. Змішане страхування життя. 5. Особливості страхування дітей, страхування до вступу в шлюб. Практичне заняття 12 1. Обов'язкове страхування від нещасних випадків. 2. Особливості добровільного страхування від нещасних випадків. 3. Умови проведення обов'язкового медичного страхування	1	Підготувати доповіді на теми: 1. Оцінка об'єктів особистого страхування: механізм та особливості. 2. Проблеми та перспективи розвитку ринку страхування життя в Україні. 3. Види та порядок проведення обов'язкового страхування від нещасних випадків в Україні. 4. Медичне страхування в країнах ЄС	14

Продовження таблиці 4.2

		4. Добровільне медичне страхування. 5. Задачі. Тестування. 6. Заповнити договір особистого страхування.	.		
Тема 7. Майнове страхування Лекція 7. Майнове страхування 6. Економічний зміст, об'єкти та види майнового страхування. 7. Страхування майна юридичних осіб. 8. Особливості страхування майна сільськогосподарських підприємств. 9. Страхування транспортних засобів і вантажів. 10. Страхування майна громадян.		Практичне заняття 13 1. Поняття майнового страхування, його значення. 2. Види страхування майна та особливості їх проведення. 3. Класифікація об'єктів майнового страхування, методи їх оцінки та визначення страхової суми. 4. Порядок та умови здійснення страхування майна юридичних осіб. Практичне заняття 14 1. Страхування домашнього майна громадян. 2. Особливості страхування транспортних засобів 3. Страхування кредитів та депозитів. 4. Страхування сільськогосподарських ризиків. 5. Задачі. Тестування. 6. Заповнити договір автокаско.	1	Підготувати доповіді на теми: 1. Місце майнового страхування в системі страхового захисту. 2. Суб'єкти та об'єкти страхування майна підприємств в Україні. 3. Особливості страхування домашнього майна громадян в країнах ЄС. 4. Умови та порядок страхування особливо цінного майна громадян. 5. Правила страхування автокаско провідними страховиками України.	14
Тема 8. Страхування відповідальності Лекція 8. Страхування відповідальності 4. Економічна суть, необхідність та особливості страхування відповідальності. 5. Страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів. 6. Страхування інших видів відповідальності.		Практичне заняття 15 1. Сутність та особливості страхування відповідальності. 2. Порядок проведення обов'язкового страхування відповідальності власників автотранспортних засобів. 3. Заповнити договір ОСЦПВ. Практичне заняття 16 1. Особливості здійснення страхування професійної відповідальності. 2. Страхова відповідальність виробника за якість продукції (робіт, послуг).	1	Підготувати реферати на теми: 1. Тенденції розвитку ринку страхування відповідальності в Україні. 2. Закордонний досвід страхування професійної відповідальності. 3. Страхування відповідальності за якість виробленої продукції: сутність та поширення в Україні. 4. Проблеми збереження довкілля та роль страхування відповідальності за екологічне забруднення у їх вирішенні.	14

Продовження таблиці 4.2

		3. Страхування відповідальності власників зброї та власників собак. 4. Задачі. Тестування.	5. Створення і функціонування міжнародної системи страхування «Зелена карта».	
Тема 9. Перестраховання і співстраховання Лекція 9. Перестраховання і співстраховання 5. Необхідність і сутність перестраховання. 6. Методи перестраховання. 7. Форми проведення перестраховальних операцій. 8. Співстраховання та механізм його застосування.	1	Практичне заняття 17 1. Необхідність і сутність перестраховання 2. Зміст договорів перестраховання та їх види 3. Форми проведення перестраховальних операцій. Практичне заняття 18 3. Методи перестраховання 4. Зміст і складові договорів перестраховання, права та обов'язки цедента та цесіонарія 3. Сутність співстраховання 4. Задачі. Тестування.	Підготувати доповідь на тему: 1. Витоки та світова історія розвитку перестраховання. 2. Співстраховання та його значення у розвитку страхування. 3. Державне регулювання перестрахових відносин в Україні. 4. Історія перестраховання у країнах Євросоюзу.	14
Тема 10. Доходи, витрати і прибуток страховика Лекція 10. Доходи, витрати і прибуток страховика 5. Особливості фінансово-господарської діяльності страховика. 6. Склад та економічний зміст доходів страховика. 7. Склад та економічний зміст втрат страховика. 8. Фінансові результати страховика та особливості їх формування.	2	Практичне заняття 19 1. Доходи страхової компанії. 2. Витрати страховика. 3. Порядок визначення прибутку страховика, резерву зароблених та незароблених страхових премій. 4. Оподаткування страхової діяльності. Практичне заняття 20 1. Поняття фінансової надійності страхової компанії. 2. Фінансові методи забезпечення фінансової надійності. 3. Призначення та використання страхових резервів. 4. Особливості здійснення інвестиційної діяльності страховика.	Підготувати доповідь на тему: 1. Доходи від фінансової та інвестиційної діяльності страховика, джерела їх формування. 2. Собівартість страхових послуг та особливості її визначення. 3. Методичні підходи до визначення зароблених страхових премій в зарубіжних країнах. 4. Принципи формування та розподілу прибутку страхових компаній.	14
Всього	8		4	138

Розділ 5. Система оцінювання знань студентів

Таблиця 5.1 – Розподіл балів за результатами вивчення навчальної дисципліни

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-5): відвідування занять (2 балів); захист домашнього завдання (5 балів); обговорення матеріалу занять (2 балів); виконання навчальних завдань (4 балів); завдання самостійної роботи (2 балів); тестування (5 бали); поточна модульна робота (10 балів)	30
Модуль 2 (теми 6-10): відвідування занять (2 балів); захист домашнього завдання (5 балів); обговорення матеріалу занять (2 балів); виконання навчальних завдань (4 балів); завдання самостійної роботи (2 балів); тестування (5 бали); поточна модульна робота (10 балів)	30
Екзамен	40
Разом	100

Таблиця 5.2 – Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1. Навчальна	Проходження освітнього курсу «Кіберняні» на платформі Дія.Освіта	10
2. Науково-дослідна	1. Участь у наукових гуртках	10
	2. Участь в наукових студентських конференціях: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	20

За додаткові види навчальних робіт студент може отримати не більше 30 балів. Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, але загальна підсумкова оцінка не може перевищувати 100 балів.

Таблиця 6 – Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни

Розділ 6. Інформаційні джерела

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV/ Відомості Верховної ради України, URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/436-15>.
2. Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо удосконалення функцій із державного регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 17.09.2019р. №1069-2. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/79-20#Text>
3. Про страхування : Закон України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 18, ст. 78. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-вр>.
4. Про страхування : Закон України № 1909-IX від 29.10.2022. Відомості Верховної Ради України. 2022. Введення в дію 01.01.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text>
5. Базилевич В.Д. Страхування : підручник. Київ: Знання. 2018. 1019 с.
6. Внукова Н.М. Страхування: теорія та практика: навчально-методичний посібник рекомендовано Мін. освіти. Харків: Бурун Книга, 2018. 376 с.
7. Вовчак О.Д. Страхування: навчальний посібник. Львів: Новий Світ. 2017. 480с.
8. Говорушко Т. А., Стецюк В. М. Страхування: навчальний посібник для студ. вищ. навч. закл. напряму підгот. 6.030508 «Фінанси і кредит». Міністерство освіти і науки України, Національний університет харчових технологій. Львів: Магнолія. 2018. 323 с.
9. Журавка О. С., Бухтіарова А. Г., Пахненко О. М.. Страхування : навчальний посібник. Суми : Сумський державний університет. 2020. 350 с.
10. Луньова К. О., Соколова А. М. Роль страхування та обов'язки страховиків в умовах воєнного часу.. Актуальні питання розвитку науки та забезпечення якості освіти у ХХІ столітті: збірник матеріалів XLV Міжнародної наукової студентської конференції (Полтава, 13-14 квіт. 2022 року): Полтава: ПУЕТ, 2022. С.106-108 .
11. Ляшкова Н. О., Соколова А. М. Тенденції та перспективи розвитку кібер-страхування в умовах цифровізації. Актуальні питання розвитку науки та забезпечення якості освіти у ХХІ столітті: тези доповідей XLVI Міжнародної наукової студентської конференції за підсумками науково-дослідних робіт студентів за 2022 рік (м. Полтава, 25 квітня 2023 р.). Полтава : ПУЕТ, 2023. 736 с. С.124-127.
12. Макаренко В. І., Соколова А. М. Проблеми та перспективи розвитку ринку страхування життя в Україні в умовах цифрової економіки. Наука і молодь у ХХІ сторіччі : збірник тез доповідей Всеукраїнської молодіжної науково-практичної інтернет-конференції (м. Полтава, 30 листопада 2022 року). Полтава : ПУЕТ, 2022. 167 с. С.125-128
13. Муренко К. С., Соколова А. М. Кіберстрахування: перспективна можливість розвитку страхового ринку України. Наука і молодь у ХХІ сторіччі : збірник тез доповідей Всеукраїнської молодіжної науково-практичної інтернет-конференції (м. Полтава, 30 листопада 2022 року). Полтава : ПУЕТ, 2022. 167 с. С.128-131

14. Національний банк України. Офіційний інтернет-сайт. URL: <https://bank.gov.ua>
15. Плиса В.Й. Страхування : підручник, 2-ге вид, виправлене й доповнене. Київ : Каравела. 2019. 512 с.
16. Рейтинг страхових компаній. FORINSURER URL: <https://forinsurer.com/ratings/nonlife/22/12/1>
17. Сосновська О.О. Страхування: навчальний посібник. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. 2021. 328 с.
18. Соколова А.М. Перспективи розвитку ринку страхових послуг України. Проблеми та перспективи розвитку фінансової системи в сучасних умовах: збірник матеріалів II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (Полтава, 9-10 квітня 2020 р.) Полтава: ПУЕТ, 2020. С. 87-90.
19. Соколова А.М., Бойко Ю.В. Тенденції розвитку світового ринку страхових послуг. Трансформація національної моделі фінансово-кредитних відносин: виклики глобалізації та регіональні аспекти: збірник матеріалів V Всеукраїнської науково-практичної конференції (Ужгород, 18 листопада 2020 р.). Ужгород: УжНУ, 2020. С. 186-188.
20. Соколова А.М., Гапон Т.О. Перспективи розвитку ринку страхових послуг в умовах цифровізації. Проблеми та перспективи розвитку фінансової системи в сучасних умовах : збірник матеріалів III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Полтава, 15–16 квітня 2021 року). Полтава : ПУЕТ. 2021. С. 209-212.
21. Соколова А.М., Кучменко М.О. Цифровізація страхового ринку: сучасний стан та перспективи розвитку в Україні. Проривні інновації на страховому ринку України: Збірник матеріалів V Міжн. науково-практичної інтернет-конференції (м. Київ, 27 жовтня 2021 року). Київ : КНЕУ. 2021. С. 81-86.
22. Соколова А. М. Страхова екосистема України як перспектива розвитку страхового ринку в умовах діджиталізації. Проблеми та перспективи розвитку фінансової системи в сучасних умовах: збірник матеріалів IV Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції (м. Полтава, 20-21 квітня 2023 р.). Полтава : ПУЕТ, 2023.
23. Sokolova A., Nasii O., Tymoshenko O., Pedchenko N. Current trends in the development of Ukraine's insurance market in digitadization conditions. Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Економічні науки». 2022. № 1 (105). С. 47-60.

Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни

Виконання практичних завдань за окремими темами дисципліни з використанням автоматизації доступу до баз даних і знань, а також розв'язання конкретних професійних завдань. Практичні завдання зроблено у середовищі MS Office (MS Word, MS Excel, MS Access, MS PowerPoint), що прості у використанні, мають зручний інтерфейс користувача. Результати виводяться на екран монітору, у разі необхідності - на принтер у вигляді тексту, таблиць тощо.